Nýggjár merkir kursflytingar

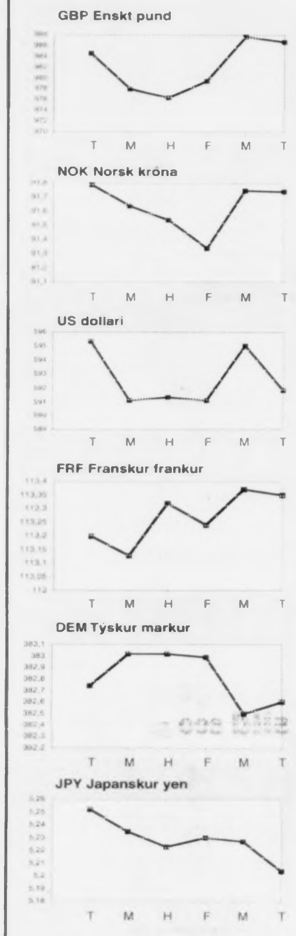

Seinasta vikan hevur eins og undanfarna vika verið merkt av størri kursflytingum. Orsøkirnar til áhaldandi stóru kursflytingarnar eru toppfundurin í EU, har smalutir í samband við upptøkukrøvini til 3. partin av ØMU samstarvinum vórðu ásettir og ein fjalturstungin marknaður í samband við, at árið fer at halla. Fyrra lánsbrævið hjá Føroya Landsstýri - 7% FRL 1996 - gongur út mánadagin í komandi viku.

EU-toppfundurin, sum varð hildin í Dublin fríggjadagin og leygardagin, hevur havt kursflytingar við sær á lánsbrævamarknaðinum. Stóra evnið á hesum fundinum var ein endalig áseting og tulking af upptøkukrøvunum til 3. partin av ØMU samstarvinum, sum er ásett at byrja 1. januar 1999. Undan og undir fundinum var óvissa um, hvørja leið semjan bar við sær. Meðan Týskland bert vildi hava lítil frávik frá Maastricht-sáttmálanum, vildu hini londini hava størri frávik og harvið linari upptøkukrøv. Henda óvissa hevði við sær, at kursirnir á lánsbrævamarknaðunum lækkaðu hósdagin og fríggjadagin.

Úrslitið av fundinum var, at londini komu fram til eina semju viðvíkjandi hesum viðurskiftum, og fekk hetta kursirnar at hækka mánamorgunin, soleiðis at 10-ára statslánsbrævið eitt skiftið kostaði 109,00. Kursirnir á danska lánsbrævamarknaðinum lógu tó aftur nakað lægri í gjár, soleiðis at 10-ára danska statslánsbrævið kl. 12 í gjár kostaði 108,70 móti 109,20 fyri viku síðan. Orsøkin til seinasta fallið er, at amerikanski lánsbrævamarknaðurin týsnáttina fall heilt fitt.

Árið farið at halla

Eitt onnur orsøk til kursflytingarnar seinastu tíðina er tann, at árið sum kunnugt fer at halla. Hetta ger lánsbrævaíleggjarar varnar fyri, at møguligar kursflytingar síðst í árinum skulu gera eitt annars hampuligt ár fyri lánsbrævaíleggjarar vánaligari. Av tí sama er keypsáhugin lítil og lánsbrævahandlarar heldur fjalturstungnir, og er hetta við til at gera kursflytingarnar størri, enn tær annars høvdu verið.

Lánsbrævarøð gongur út

Mánadagin í næstu viku gongur fyrra lánsbrævið hjá Føroya Landsstýri - 7% FRL 96 - út. Avgjørt er ikki at geva nýggja røð út fyribils. Hetta ger, at íleggjarar, sum eiga - 7% FRL 96 - og høvdu ætlað at gjørt íløgu í eitt møguligt nýtt lánsbræv frá Føroya Landsstýri, verða noyddir at hyggja sær eftir øðrum íløgumøguleikum.

FØROYA BANKI

Peningamarknaðarrentur, DKK (CIBOR)	17. des. 96	10. des. 96	15. des. 95
Diskonto*	3,25%	3,25%	4,25%
1. mánað	3,60%	3,59%	4,95%
3. mánaðir	3,65%	3,64%	4,83%
6. mánaðir	3,72%	3,74%	4,86%

*) Seinast broytt hin 18. apríl 1996

Gjaldoyra	17. des. 96	10. des. 96	15. des. 95
US dollari	591,85	595,35	559,47
Enskt pund	986,73	984,65	859,35
Týskur markur	382,60	382,74	387,50
Norsk króna	91,74	91,79	87,68
Franskur frankur	113,35	113,20	112,24
Japanskur yen	5,204	5,2519	5,4796

Lánsbrøv	16. des. 96		09. des. 96		15. des. 95	
	Kursur	Eff. renta	Kursur	Eff. renta	Kursur	Eff. renta
7% Føroya Landst. 1997*	102,18	4,69%	102,21	4,71%	-	-
7% Dansk Stat 1998	103,60	3,74%	103,64	3,79%	103,50	5,23%
8% Dansk Stat 2001	110,60	5,47%	110,34	5,53%	107,20	6,49%
8% Dansk Stat 2006	108,94	6,67%	108,82	6,69%	105,30	7,24%

*) Vegna lítlan handil í lánsbrævinum eru kursurin og effektiva rentan 16. des. 1996 útroknað út frá tilsvarandi donskum lánsbrøvum. Av somu orsøk eru tølini fyri undanfarnu dagarnar ikki altíð eitt haldgott mát fyri veruliga marknaðarkursin tann ávísa dagin.

Líkt er til, at jólasølan hjá Rúsdrekkasølu Landsins fer at liggja um einar seks milliónir krónur

Mynd: Diml/Kalmar

Rúsdrekkasølan økist

Tá árið er av, er selt fyri í minsta lagi 100 mió. kr. av rúsdrekka í Føroyum. Sølan í fjør var 96 milliónir krónur.

NICLAS JOHANNESEN

Rúsdrekkasølan økti í 1996 um umsetningin.

Verður hugt eftir tølunum, so vísa tey, at sum er eru seldar fyri 93 milliónir krónur av rúsandi løgi í ár.

Men enn manglar jólasølan. Og tá hon er farin aftur um, er tað sambært Pól Sundskarð á Rúsdrekkasølu Landsins lítil ivi um, at sølan fer at vigа um tær 100 milliónirnar.

Sølan í fjør var 96 milliónir krónur.

Merkir hetta so, at føroyingar eru farnir at drekka meira?

Um hetta sigur Pól Sundskarð:

– Fleiri orsøkir eru til, at sølan er økt aftur í ár. Ein fleirfalding av tollfríu søluni ger sítt – í fjør var selt fyri 926.000 krónur í tollfrium. Í ár er sølnan higartil komin upp á 3,6 milliónir krónur, sigur Pól Sundskarð.

At ikki bara føroyingar eiga sín lut í økingini er eisini greitt, tí fleiri russisk skip hava keypt tollfrítt í ár. Útlendskir sildabátar hava somuleiðis eisini keypt tollfrítt frá rúsdrekkasøluni.

Prísreguleringar eiga eisini sín lut í økta umsetninginum. Framvegis er tó líkt til, at føroyingar keypa meira rúsdrekka í ár enn í fjør.

Pól Sundskarð sigur, at frá týsdegnum og komandi vikuna fram til og við týsdagin 23. desember fer sølan helst at vera um einar seks milliónur krónur. Hetta er í øllum førum tað talið, sum selt varð fyri um somu tíð síðstu jól. Talið verður neyvan lægri, leggur Pól Sundskarð aftrat.

Grindamannafelagið fingið steðgað grindadrápslýsing

Brot um føroyskar myndugleikar í lýsing hjá umhvørvisfelagsskapinum Whales & Dolphin Conservation Society um grindadráp kann ikki brúkast longur. Hetta verður staðfest av bretska kærustovninum Advertising Standards Authority.

Í eini roynd at fáa bretska fólkið at stuðla teimum fíggjarliga, setti bretski umhvørvisfelagsskapurin Whale & Dolphin Conservation Society í mai mánaði eina heilsíðulýsing í stóra bretska dagblaðið »The Times«.

Teimum líkt vóru tey ikki mjúk í orðum. Millum annað varð sagt, at okkara myndugleikar høvdu noktað at tosa við tey, og at somu myndugleikar í einum ondsinnaðum leiki somuleiðis høvdu forðað føroyingum at tosa við tey.

So skjótt Grindamannafelagið varð kunnað um hesa lýsing, varð mótmæli sent bretska kærustovninum Advertising Standards Authority.

Stovnurin hevur nú viðgjørt kæruna hjá Grindamannafelagnum og sambært seinasta blaðnum hjá stovninum, er úrskurður gjørdur, at umhvørvisfelagsskapurin WDCS ikki framhaldandi skal seta fram hendan pástand.

Grindamannafelagið sigur í einum skrivi, at felagið saman við øðrum, roynir áhaldandi at gera umheimin varugan við skeivleikar og beinleiðis ósannindi, tá um gagnnýtslu av náttúrunar tilfeingi ræður. Grindamannafelagið sigur at enda, at tað sum hent er, bøtir ikki um trúvirði hjá hesum umhvørvisfelagsskapi. **Dia**

Føroyar innivist í DONG-frágreiðing til Fólkatingið

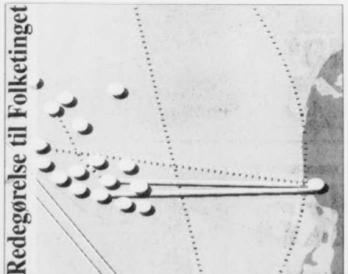

Dansk Olie og Naturgas hevur nýliga latið Fólkatinginum eina frágreiðing um virksemið felagsins seinastu tólv mánaðirnar. Og møgulig oljuvinna við Føroyar hevur fingið eitt sindur av innivist í frágreiðingini.

DIA MIDJORD

Í framtíðarvánunum hjá DONG stendur eitt nú at lesa undir »Nye perspektiver«, at Dong hevur avgjørt at halda fram við samstarvinum við Amerada Hess, Lasmo og Norsk Hydro. Metast skal, um tað ber til at finna olju við Føroyar.

Eitt nú stendur at lesa: »Efterforskning på det færøske område er geologisk og teknologisk en stor udfordring. Der er tale om et meget stort og efterforskningsmæssigt vanskeligt tilgængeligt areal, men gruppens operatør, Amerada Hess, har dog allerede betydelig erfaring i området fra efterfors i det tilgrænsede britiske område vest for Shetlandsøerne«.

Boringin í Lopra verður eisini umrødd. Har stendur eitt nú at lesa: »Den uddybede Lopra-1 boring er den første dyptgående evaluering af den færøske undergrund, og resultaterne kan blive at stor betydning for de deltagende selskaber i en kommende efterforskningsrunde«.